

PER UN DESENVOLUPAMENT DE QUALITAT NO AL MODEL QUE REPRESENTA EUROVEGAS

Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat

19 de març de 2012

Introducció i motivació

El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat va néixer en el context de la transició democràtica quan, després d'un fort creixement presidit per l'especulació i la falta d'atenció a les necessitats col·lectives, diferents moviments comarcals (de defensa del territori, veïnals, sindical, polítics) van confluïr en la lluita anti-franquista. Llavors aquests moviments es van resistir a què la comarca esdevingués un simple apèndix del continu urbà de Barcelona. Aquest esperit va impregnar la gènesi de l'entitat.

El Centre va aplegar a persones de diferent sensibilitats i ideologies sota un paraigua comú: la defensa del territori. L'entitat mai ha estat indiferent als temes que configuren la realitat comarcal i sempre ha tingut el doble vessant d'estudi i coneixement de la realitat i de debat i pressa de posició sobre els temes presents i futurs. L'estudi és necessari, no com a una finalitat en si mateixa, sinó per construir un coneixement adreçat també al compromís cívic amb el present i el futur del Baix Llobregat.

És en aquest sentit que el Centre ha elaborat el present anàlisi i manifest.

En els darrers mesos ha aparegut a la premsa la notícia que el govern de la Generalitat de Catalunya està negociant amb Las Vegas Sands Corporation la possible realització del projecte Eurovegas en terrenys del delta del Llobregat.

Les informacions que han anat apareixent a la premsa han fet veure al Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat que si aquest projecte es duagués a terme, alteraria profundament el territori i les activitats en la comarca del Baix Llobregat i també en tot l'àmbit metropolità.

Aquest projecte s'acompanya de promeses de fortes inversions i de creació de llocs de treball, però també de l'exigència de contrapartides de cessions de terrenys i de creació d'infraestructures per part de les administracions, així com de modificacions regressives de lleis i de normes que fins ara han guiat la nostra convivència.

En plantejar-se en competència amb la Comunitat de Madrid, el Govern de la Generalitat ha obviat la participació dels Ajuntaments i no ha obert el debat públic, actitud que pot conduir la ciutadania a un nou pas de desafecció envers la classe política.

El Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, conscient de la transcendència negativa que, si es duu a terme, aquesta actuació pot tenir en la nostra comarca i en el conjunt metropolità i català, fa les següents consideracions amb unes conclusions finals de posicionament i de petició.

Consideracions

1. Participació i qualitat democràtica

La poc compresa crisi econòmica que patim, l'adhesió irreflexiva a tot allò que ve acompanyat de l'anunci d'inversions, de llocs de treball i de creixement econòmic junt amb la rivalitat absurda entre autonomies, ha conduït els responsables polítics de la Comunitat de Madrid i de la Generalitat de Catalunya a competir entre elles per al projecte Eurovegas contrari a qualsevol desenvolupament de qualitat i, alhora, a sostroure un debat inexcusable a la ciutadania i als governs municipals.

Després ens queixem que hi ha desafecció política. Però, en aquests moments, la ciutadania, les entitats del territori i les administracions locals hem estat apartats d'una participació i d'un debat sobre un projecte gegantí que, de consolidar-se, afectarà (probablement destruirà, esmicolarà) un gran nombre d'acords i equilibris treballats i construïts al llarg dels molts anys sobre el model de desenvolupament, sobre el territori i les activitats que s'hi assenten, sobre el medi ambient, sobre el patrimoni i un llarg etcètera.

Val la pena aconseguir Eurovegas a un cost polític i social tan gran?

Sembla com si els negociadors autonòmics no volguessin obrir el debat fins que l'acord ja estigui tancat. Què voleu que diguin, aleshores, la ciutadania, les entitats i els representants municipals? Negociar una hectàrea més o menys? Reclamar un milió d'euros més o menys?

És una greu equivocació. En aquest trajecte haurem perdut molts llençols: Amb quina argumentació s'expropiaran les terres? Quin sentit tindrà el Parc Agrari? Quina moral tindrà la Unió de Pagesos? Com se situarà el CUADLL? De què serviran els Ajuntaments? Amb quina força el Centre d'Estudis Comarcals reivindicarà el patrimoni? Com defensaran els sindicats uns llocs de treball dignes? Amb quina autoritat farem complir les normes urbanístiques?

Però, democràticament encara és més greu: els promotors d'Eurovegas insinuen que no invertiran sense la predisposició dels governs autonòmics a modificar certes lleis. El diari El País del 12 de desembre de 2011 havia fet públics anteriorment quins eren els canvis legals i les condicions que Las Vegas Sands Corporation demanaven a Madrid.

En relació al dret laboral: que es modifiqués l'Estatut dels Treballadors, que es canviés la Llei d'Estrangeria i que es reduïssin les quotes de la Seguretat Social.

En relació a les infraestructures: la connexió amb el metro, el ferrocarril de rodalies, l'alta velocitat, les línies d'autobusos i la carretera; la construcció d'un heliport; el soterrament de les infraestructures de gas, aigua i electricitat; i el trasllat d'un abocador proper.

En relació al sòl i als aspectes urbanístics demanaven que s'expropiés el sòl de mans privades i que se'ls cedís tot el sòl públic, que s'allunyessin els habitatges protegits i uns assentaments propers de barraques i que es reduïssin els terminis de permisos.

I, en relació a altres lleis: que es modifiqués la Llei d'Impost sobre la Renda per als guanyadors de premis, que es pogués fumar dins el recinte, que es permetés l'entrada als menors d'edat i als ludòpates reconeguts i que es canviessin diverses lleis com la d'horaris comercials, la d'enjudiciament civil, la del joc o la de blanqueig de capitals.

Aquest conjunt de mesures és un torpede a la línia de flotació de l'Estat de Dret i d'una societat justa i democràtica. Representa la conculcació de nombroses conquestes socials i de normes ètiques en benefici dels guanyats fàcils i de les activitats mafioses. I tot això amb un regal en terrenys i infraestructures molt superior a la inversió promesa.

2. Territori i consensos

El desenvolupament que proposa Eurovegas trenca amb unes dinàmiques llargament treballades al Baix Llobregat. Consisteix en un projecte desmesurat, desconnectat del context social de la comarca, que entra com un bulldòzer en un territori extraordinàriament complex amb una petjada humana ja excessiva.

En efecte, l'ocupació anunciada de 800 hectàrees (El Periódico, 24 de febrer de 2012), o bé en zona agrícola protegida del parc agrari, o bé en zona d'equipaments metropolitans (Eurovegas ho és?) o, en una zona ZEPA (la zona del Remolar i entorns és altament protegida per Europa i si no es complien les determinacions europees en podrien resultar fortes sancions econòmiques) seria el principi del final d'un precari equilibri territorial aconseguit a través de lluites i acords. Entre d'altres:

La ruptura d'una part significativa de la rica, única i irrepètible agricultura de la Vall Baixa i del Delta del Llobregat encara preservada i que ha donat lloc a una de les experiències més importants d'Europa en la gestió de l'agricultura periurbana a través del Parc Agrari, on hi intervenen des de la Unió de Pagesos fins els municipis, el Consell Comarcal i la Diputació.

Una afectació greu i irreversible de la recàrrega dels aqüífers del delta, una de les reserves d'aigua més estratègiques per a la conurbació barcelonina i que ha donat lloc a una de les experiències més innovadores de gestió col·lectiva de l'aigua a través del CUADLL (Comunitat d'Usuaris d'Aigües del Delta del Llobregat).

Ara, un projecte singular, perfectament prescindible, pot desencadenar la destrucció irreversible d'aquests elements territorials encara preservats així com esmicolar els consensos tant treballosament construïts entre diferents sectors socials i econòmics en el Baix Llobregat i en el conjunt metropolità.

2. Les inversions i els llocs de treball

La crisi actual va començar essent financera i ha acabat repercutint en l'economia de les societats desenvolupades, en especial, dels països del sud d'Europa.

Malgrat que la opinió dominant associa la superació de la crisi al comportament borsari i als beneficis de les grans companyies, el problema essencial és que el sistema no ha estat capaç d'evitar l'expulsió

d'una gran quantitat de persones del sistema productiu. L'atur és exclusió econòmica i social i també abandonament de les persones i de les famílies.

Per tant, la lluita contra l'atur i la creació de llocs de treball ha esdevingut avui dia la reivindicació més important compartida pel conjunt de la societat. Ara bé, valen tots els projectes? Els beneficis justifiquen els costos col·lectius? Es tenen en compte els processos democràtics i de participació? S'analitza el model de desenvolupament que s'ofereix a les properes generacions? S'avalua la pèrdua de patrimoni col·lectiu? De tot això, en parlarem a continuació.

La inversió

El projecte Eurovegas preveu una inversió de 15.500 milions d'euros en 15 propers anys, o sigui 1.033 milions d'euros per any (La Vanguardia, 1 de març de 2012). Si el projecte es duu a terme, s'iniciaran les inversions i, alhora, lamentablement també les irreversibles afectacions territorials i mediambientals. Però si el negoci no prospera com està previst (cosa força probable atesa la naturalesa sistèmica i energètica de la crisi actual) les restants inversions no es faran o es veuran dràsticament retallades.

Com a terme de comparació, el Conseller Mas Collell, un dels interlocutors amb els promotors d'Eurovegas, manifesta que el dèficit fiscal català dels últims anys ha estat en promig del 8,2% del PIB i, el darrer any comptabilitzat (2009), de 8,4%, o sigui 16.409 milions d'euros anuals (La Vanguardia, 18 de març de 2012). Aquest és una xifra immensament més gran (unes setze vegades) que les inversions previstes per Eurovegas.

Si finalment s'acaben posant a disposició d'Eurovegas 800 hectàrees de terreny al Baix Llobregat amb edificis de fins a 130 metres d'altura (El Periódico, 24 de febrer de 2012; els promotors sembla que els volen regalats), la zona agrícola quedaria greument afectada. En cas que la cessió fos gratuïta es faria un regal a Las Vegas Sands Corporation d'uns 12.800 milions d'euros a raó d'uns 16.000 euros/ha. A més, caldrien una sèrie d'inversions en infraestructures, ara difícils de xifrar, que cobririen les administracions catalanes i incrementarien encara molt més les aportacions de recursos públics.

Això no és una inversió privada! Això és regalar el patrimoni de tots!

La nova ocupació

Segons La Vanguardia (8 de març de 2012) els promotors d'Eurovegas prioritzaran la contractació autòctona en uns 260.000 llocs de treball. Malèvolament, el portaveu de Las Vegas Sands Corporation afegeix que "la predisposició dels governs autonòmics a modificar certes lleis serà determinant per a decantar-se per una o altra ciutat" (Madrid o Barcelona).

Si inicialment s'inverteixen uns 1.000 milions d'euros anuals en construccions, això generaria tan sols uns 20.000 llocs de treball (13 vegades menys que els anunciats). A més, incidirien temporalment en un sector de futur incert i en crisi amb un excés d'edificacions no venudes.

En cas que, més endavant, es creessin 50.000 places d'hotels com prometen els promotors d'Eurovegas, es competiria amb les actuals 63.997 places hoteleres de Barcelona i les 9.506 del Baix Llobregat (IDESCAT-2010). D'altra banda, el diari Expansion del 8 de juliol del 2011 deia que, segons les dades del Gremi d'Hotels de Barcelona, "el turisme aporta un 14% del PIB de la ciutat de Barcelona i genera 30.000 llocs de treball directes i 100.000 d'indirectes".

És difícil de pensar, doncs, que les noves 50.000 places hoteleres d'Eurovegas puguin duplicar (entre directes i indirectes) el conjunt de llocs de treball de les activitats turístiques de Barcelona. Per tant, encara que aquest projecte es desenvolupi completament, no es cobriran les expectatives laborals manifestades. I, en tot cas, caldria descomptar les ocupacions destruïdes en agricultura, medi ambient, patrimoni i altres activitats connexes.

3. Tipus de desenvolupament

Fa un temps hem entrat en una crisi inicialment financera que, progressivament, s'ha anat convertint en crisi de recursos i, en definitiva, de model de desenvolupament.

La producció mundial de petroli, el recurs energètic més estratègic, especialment en el transport, no ha crescut en els darrers sis anys (de 84 a 86 milions de barrils per dia, segons EIA), i les previsions són que estem en el seu zenit (peak oil) i a les portes d'iniciar el seu declivi.

Això porta a pensar que caldrà cercar una nova prosperitat en base a la reinserció laboral dels aturats a través d'una nova ètica de treball i responsabilitat, i en un desenvolupament que ja no es basi en el

creixement dels consums. En aquesta perspectiva, un dels canvis més importants serà recuperar l'agricultura local i els mercats de proximitat.

I, davant d'aquesta situació, què oferim a la nostra joventut:

Doncs, el projecte Eurovegas, un gran muntatge descontextualitzat d'enorme impacte (i, en crisi en el seu país d'origen) que té com a tret diferencial el joc, les màquines escurabutxaques i un seguit d'activitats poc edificants que sovint voregen la il·legalitat.

Ja no és tan sols en funció de les falses expectatives d'inversió i d'alguns llocs de treballs precaris i desregulats que som contraris al projecte Eurovegas. És també perquè promou una activitat que és el màxim exponent d'un malaurat desenvolupament basat en el consum a ultrança, el desarrelament social i en activitats para-il·legals, que no són més que el final d'una època que s'acaba. Són el passat.

Conclusions

En funció de les consideracions anteriors, el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat fa les següents manifestacions i posicionaments:

Transparència i legalitat

- 1) Entenem que els grans projectes que incideixen en el desenvolupament han de ser plantejats amb el coneixement de la ciutadania, de les institucions i de les administracions afectades, posant tota la informació disponible a la consideració de tothom. De cap manera es poden modificar les lleis i normes a petició d'un projecte privat, a menys que no siguin fruit d'un debat i d'un consens i resolt per la via política i administrativa reglamentària.

Debat sobre el model de desenvolupament

- 2) Per tant, reclamem al govern de la Generalitat de Catalunya que posi en coneixement dels Ajuntaments (especialment dels afectats del Baix Llobregat), de les entitats de la comarca i de la ciutadania en general, tota la informació de què disposa sobre el projecte Eurovegas, així com de l'estat de les negociacions.
- 3) També demanem al govern de la Generalitat de Catalunya que, en aquells projectes que incideixin sobre el model de desenvolupament, obri un veritable procés participatiu i el corresponent debat a fi que totes les parts afectades puguin manifestar i defensar els seus punts de vista.

Posicionament en contra

- 4) En base a les informacions que han transcendit a la premsa, el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat es posiciona clarament en contra del projecte Eurovegas promogut per Las Vegas Sands Corporation ja que és contrari als valors i als compromisos bastits en els darrers decennis en el Baix Llobregat i en les societats catalana i espanyola
- 5) Finalment, aquesta primer posicionament del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat obre un procés de seguiment i d'anàlisi en el curs del qual i, segons els esdeveniments, es poden produir noves manifestacions i posicionaments.

Sant Feliu de Llobregat

19 de març de 2012